

UZNESENIE

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobkyne: Rxxxxxxxxxxx, nar. xxxxxxxxxx, bytom xxxxxxxx, xxxxxxxx, proti žalovanej: Hxxxxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxx, xxxxxxxx, o zrušenie rozhodcovského rozsudku rozhodcu JUDr. Rxxxxxxxxxxx z 21. decembra 2010 sp. Zn. xxxxxxxxxxxxxx, vedenej Okresným súdom Skalica pod sp. zn. 5C/18/2011 a predtým Okresným súdom Prievidza pod sp. zn. 4C/19/2011 takto

r o z h o d o l :

Nesúhlas Okresného súdu Skalica s postúpením mu veci Okresným súdom Prievidza je d ô v o d n ý .

O d ô v o d n e n i e :

Žalobou zo 7. februára 2011 podanou osobne Okresnému súdu Prievidza rovnaký deň sa žalobkyňa domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku bližšie označeného v úvodnej časti tohto uznesenia (krajského súdu) a to v podstate s námietkou doručenia jej napadnutého rozsudku 13. januára 2011 napriek tomu, že celú sumu požadovanú žalovanou spoločnosťou tejto vyplatila a žiadnu podlžnosť tak nemá.

Okresný súd Prievidza nato listom z 18. marca 2011 sp. zn. 4C/19/2011 postúpil vec Okresnému súdu Skalica len s paušálnym odkazom na ust. § 105 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a s citáciou ust. § 88 ods. 2 poslednej vety O. s. p. (evidentne tu narážajúc na miesto rozhodcovského konania v Holíči, čiže v obvode Okresného súdu Skalica) a ten (Okresný súd Skalica) následne s odvolaním sa na ustanovenie § 105 ods. 3 O. s. p. predložil (listom zo 7. apríla 2011) vec tunajšiemu súdu (Krajskému súdu v Trnave, ktorému vec došla 12. apríla 2011) nesúhlasiac s jej postúpením. Podľa jeho názoru síce formálne má úprava v ustanovení použitom aj vec postupujúcim súdom (§ 88 ods. 2 posledná veta O. s. p.) prednosť pred inou úpravou zakladajúcou príslušnosť súdu spotrebiteľa (§ 87 písm. f/ O. s. p.) – nakoľko tu úprava osobitnej výlučnej miestnej príslušnosti súdu neumožňuje použitie ustanovenia o osobitnej príslušnosti danej na výber, tzv. eurokonformným výkladom vnútroštátneho práva i s prihliadnutím k cieľom Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a k doterajšej rozhodovacej praxi (judikatúre) Európskeho súdneho dvora (odkazy na rozsudky vo veciach C 473/00 a C 243/08) však treba dospieť k záveru o povinnosti preskúmania i takej podmienky vnútroštátneho práva, ktorá bráni plnému uplatneniu práv spotrebiteľa (tu rozumej pravidla, podľa ktorého o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku má rozhodovať súd miesta rozhodcovského konania a nie súd bydliska spotrebiteľa).

Krajský súd v Trnave ako súd nadriadený Okresnému súdu Skalica podľa § 105 ods. 3 vety druhej O. s. p. a čl. I § 3 ods. 2 písm. f/ zákona č. 371/2004 Z. z. (v znení neskorších zmien a doplnení) prejednal vec podľa § 211 ods. 2 a § 115 ods. 1 a contrario O. s. p. bez pojednávania (pretože tu nešlo o prejednanie veci samej) a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Skalica s postúpením mu veci treba považovať za dôvodný.

Podľa § 11 ods. 1 O. s. p. konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia.

Podľa § 87 písm. f/ O. s. p. popri všeobecnom súde odporcu je na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ, ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy.

Podľa 88 ods. 2 poslednej vety O. s. p. na konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku je však vždy príslušný súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania. Už k citácii len tejto vety ustanovenia sa inak žiada uviesť, že tu ide o výnimku z pravidla majúceho základ v skorších vetách ustanovenia, podľa ktorého na konania vo veciach týkajúcich sa rozhodcovského konania všeobecne je primárne príslušný všeobecný súd navrhovateľa, len pre prípad nedostatku bydliska alebo miesta podnikania navrhovateľa v Slovenskej republike všeobecný súd odporcu a napokon v prípade neexistencie ani bydliska či miesta podnikania odporcu v tuzemsku súd miesta rozhodcovského konania.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (v znení neskorších zmien a doplnení) ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a/ a c/, pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Podľa čl. 7 ods. 2 vety druhej Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky a podľa odseku 5 rovnakého článku Ústavy medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi..

Podľa čl. 2 Aktu o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Aktu tvoriaceho súčasť Zmluvy medzi Belgickým kráľovstvom, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Írskom, Talianskou republikou, Luxemburským veľkovojevodstvom, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Portugalskou republikou, Fínskou republikou, Švédskym kráľovstvom, Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska /členskými štátmi Európskej únie/ a Českou republikou, Estónskou republikou, Cyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou, Maďarskou republikou, Maltskou republikou, Poľskou republikou, Slovinskou republikou a Slovenskou republikou o pristúpení Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k Európskej únii, uverejnenej oznámením ministerstva zahraničných vecí č. 185 /2004 Z. z., ďalej len „Akt“, „Zmluva o pristúpení“ a „oznámenie MZV“) odo dňa pristúpenia budú ustanovenia pôvodných zmlúv a aktov prijatých orgánmi a Európskou centrálnou bankou pred pristúpením záväzné pre nové členské štáty a budú sa uplatňovať za podmienok stanovených v týchto zmluvách a v tomto akte; podľa čl. 1 Aktu na jeho účely pojem „pôvodné zmluvy“ znamená a/ Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva („zmluva o ES“) a Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu („zmluva o Euratom“) v znení zmenenom a doplnenom zmluvami a inými aktmi, ktoré nadobudli platnosť pred týmto pristúpením a b/ Zmluvu o Európskej únii („zmluva o EÚ“) v znení doplnenom alebo zmenenom zmluvami alebo inými aktmi, ktoré nadobudli platnosť pred týmto pristúpením a napokon podľa uvádzajúcej časti oznámenia MZV Národná rada

Slovenskej republiky vyslovila súhlas so zmluvou uznesením č. 365 z 1. júla 2003 a súčasnej rozhodla, že ide o zmluvu podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky a ktorá na základe článku 2 ods. 2 nadobudne platnosť 1. mája 2004

Podľa čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej tiež len „ZFEÚ“, ktorej ostatné konsolidované znenie bolo publikované pod č. 2010/C 83/01 Úradného vestníka Európskej únie, pričom v tomto prípade inak ide o pôvodný článok 153 Zmluvy o ES – pozn. odvolacieho súdu) Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov. K dosiahnutiu týchto cieľov prispieva Únia prostredníctvom opatrení prijatých podľa článku 114 v kontexte zavŕšenia tvorby vnútorného trhu (ods. 2 písm. a/ tu citovaného ustanovenia), ako aj opatrení, ktoré podporujú, dopĺňajú a sledujú politiku členských štátov (ods. 2 písm. b/). Podľa odseku 3 tu citovaného ustanovenia ZFEÚ potom Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijímú opatrenia uvedené v odseku 2 písm. b/ a napokon podľa odseku 4 opatrenia prijaté podľa odseku 3 nebránia žiadnemu členskému štátu zachovať alebo zaviesť prísnejšie ochranné opatrenia; takéto opatrenia však musia byť zlučiteľné so zmluvami a Komisia o nich bude upovedomená.

Podľa § 105 ods. 1, 2 a 3 O. s. p. súd skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88, ak však navrhovateľ vystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ alebo ak miestnu príslušnosť namieta odporca, súd skúma miestnu príslušnosť aj podľa § 84 až 87. Súd skúma miestnu príslušnosť prv, než začne konať vo veci samej, neskôr ju skúma na námietku účastníka, ak ju uplatní najneskôr pri prvom úkone, ktorý účastníkovi patrí. Ak súd podľa ods. 1 zistí, že nie je miestne príslušný, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia alebo ju za podmienok uvedených v § 11 ods. 3 predloží Najvyššiemu súdu SR, o tomto postúpení súd upovedomí účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, alebo účastník postúpenie namieta do 15-ich dní od doručenia upovedomenia o postúpení, predloží vec na rozhodnutie svojmu nadriadenému súdu; jeho rozhodnutím je viazaný aj súd, ktorému má byť vec podľa rozhodnutia nadriadeného súdu postúpená.

Z už citovaných ustanovení a obsahu spisu v prejednávanej veci potom namieste je vyvodenie nasledovných záverov :

Platná úprava tzv. vnútroštátneho civilného procesu Slovenskej republiky je založená jednak na zásade trvania príslušnosti (*perpetuatio fori*), čiže prakticky na tom, že súd príslušný na konanie v čase jeho začatia ostáva príslušným i v priebehu celého konania až do jeho skončenia, okrem toho však i na princípe členenia príslušnosti súdov na vecnú, miestnu a funkčnú a druhej z nich potom na príslušnosť všeobecnú, osobitnú danú na výber a osobitnú výlučnú. Takéto teoretické členenie premietnuvšie sa aj do základného predpisu občianskeho procesného práva (do O. s. p.) pritom v praxi znamená, že miestnou príslušnosťou súdu sa tu rozumie určenie, ktorý z viacerých vecne príslušných súdov (súdov povolaných rozhodovať spory a právne veci určitého druhu) má vec prejednať preto, lebo je tu určité zákonodarcom stanovené kritérium, na základe ktorého sa má vylúčiť ako možnosť prípadného prejednávania a aj rozhodnutia tej istej veci viacerými či pri dovedení argumentácie *ad absurdum* dokonca aj všetkými súdmi toho istého stupňa (pri osobovaní si všetkými takýmito súdmi práva vec prejednať a rozhodnúť), tak i presne opačný extrém – v podobe možnosti neochoty vec prejednať a rozhodnúť na strane žiadneho súdu (v prípade názoru každého zo súdov takto prichádzajúcich do úvahy o tom, že on príslušným nie je). Vyriešiť prípadný spor o príslušnosť tu má nadriadený súd toho súdu,

ktorému bola vec postúpená (a to či už na základe iniciatívy takéhoto nesúhlasiaceho súdu alebo včas uplatnenej námietky nesprávneho postúpenia účastníkom konania), i on je však pri riadení sa výlučne vnútroštátnou právnou úpravou pri svojom rozhodovaní limitovaný takou konštrukciou, ktorá u miestnej príslušnosti favorizuje osobitnú výlučnú príslušnosť na úkor ďalších dvoch podtypov (príslušnosti všeobecnej i osobitnej danej na výber). Toto pri pominutí čohokoľvek iného by však i v tejto konkrétnej (prejednávanej) veci znamenalo, že súdu majúcejmu vyriešiť spor začatý žalobou o zrušenie rozhodcovského rozsudku by síce formálne prislúchalo oprávnenie skúmať svoju príslušnosť i bez ďalšieho, teda najmä bez požiadavky aj na ďalšiu podmienku či už opätovného vystupovania iniciátora konania vo viacerých konaniach alebo namietania príslušnosti účastníkom, voči ktorému požiadavka uplatnená žalobou smeruje (nakoľko tu práve má ísť o jeden zo zákonom vymedzených prípadov osobitnej výlučnej príslušnosti súdu), na druhej strane však práve takéto nazeranie na vec by predurčovalo aj jediné možné riešenie problému – ktorým by bolo ustálenie príslušnosti súdu, v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania.

Takýto výklad je však podľa názoru tunajšieho súdu od 1. mája 2004, teda od času začlenenia Slovenskej republiky do Európskej únie neakceptovateľný.

Ak totiž aj Slovenská republika (ako jeden z nových členských štátov vymedzených v Akte a Zmluve o pristúpení) v súvislosti s pristúpením Európskej únii deklarovala (popri nespornom záujme na tvorbe a spolupodieľaní sa na prijímaní nových aktov Európskej únie – rozumej aktov po pristúpení) i ochotu prijať záväznosť skorších aktov Európskej Únie (tu rozumej aktov z čias pred pristúpením) a zároveň prostredníctvom svojho jediného zákonodarného orgánu ustanovovaného procesom demokratických volieb tiež výslovne deklarovala, že aj samotná Zmluva o pristúpení (vrátane Aktu) má charakter medzinárodnej zmluvy s prednosťou pred zákonmi (podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy, pričom rovnaký účinok vo vzťahu k aktom Európskej únie vymedzeným v čl. 1 Aktu vyplýva už z odseku 2 toho istého článku Ústavy); celkom zjavne tým bol vymedzený i rámec, v ktorom sa môže pohybovať nielen vnútroštátny zákonodarca (Národná rada Slovenskej republiky) pri tvorbe národnej legislatívy, ale i vnútroštátne súdy (vrátane súdov v prejednávanej veci) pri aplikácii práva. Tento rámec je definovaný v prípadoch typovo spadajúcich pod ochranu spotrebiteľa možnosťou prijímania na vnútroštátnej úrovni len takých opatrení, ktoré buď zachovávajú (ponechajú) alebo zavedú vyšší štandard ochrany spotrebiteľa, než aký predpokladá nadnárodná úprava – tá na úrovni Európskej únie. To platí bez ohľadu na to, či by malo ísť o opatrenia v podobe tvorby pravidiel (legislatíva), alebo v podobe ich uplatňovania (najmä výklad a aplikácia práva súdmi).

Ak je tu ale takto jednak prednosť tzv. komunitárneho práva pred zákonmi Slovenskej republiky, ale i vymedzenie určitých výkladových princípov takýmto primárne záväzným prameňom práva a za jeden z takýchto výkladových princípov treba považovať aj podporu záujmov spotrebiteľov a zabezpečenie vysokej úrovne ich ochrany vrátane ochrany ich hospodárskych záujmov; Krajský súd v Trnave má za to, že korektný tzv. eurokonformný výklad vnútroštátneho práva pripúšťa záver o použiteľnosti (súdom) len tých jeho ustanovení, ktoré nevybočujú z medzí ustanovených predpismi práva komunitárneho. Tento záver je inak evidentne aj v súlade s doterajšou judikatúrou Európskeho súdneho dvora vo veciach týkajúcich sa výkladu Smernice Rady 93/13/ EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (tu por. už Okresným súdom Skalica zmieňované rozsudky ESD v jeho veciach zn. C – 473/00 a C – 243/08), podľa ktorej v rozpore s cieľmi smernice je vnútroštátna právna úprava brániaca plnému uplatneniu práv spotrebiteľa a vnútroštátny súd by mal mať možnosť skúmania nekalých zmluvných podmienok (vrátane prípadného dojednaní o výlučnej právomoci, čiže v slovenských podmienkach príslušnosti súdu pre spotrebiteľa ťažšie prístupného) aj z úradnej povinnosti; hoc aj takáto judikatúra sa zaoberá len skúmaním nekalých zmluvných podmienok (a nie aj

problematických podmienok majúcich pôvod vo všeobecne záväznom predpise vnútroštátneho práva).

Práve o zhora naznačený prípad nepoužiteľnosti vnútroštátneho práva pre rozpor s princípmi práva komunitárneho potom zjavne ide aj u pravidla výlučnej príslušnosti súdu miesta rozhodcovského konania na konanie o žalobe požadujúcej zrušenie rozhodcovského rozsudku vtedy, ak rozhodcovským rozsudkom bolo rozhodnuté v tzv. spotrebiteľskej veci. Logickým dôsledkom uplatnenia príslušného pravidla je totiž bezvýnimočná príslušnosť súdu, v ktorého obvode prebehlo rozhodcovské konanie a takto i vylúčenie inej zákonom predpokladanej možnosti, aby si v spore so spotrebiteľskej zmluvy namiesto inak príslušného súdu odporcu (žalovaného) spotrebiteľ zvolil súd, v obvode ktorého má sám bydlisko (tzv. výhoda domáceho ihriska, v spotrebiteľských veciach odôvodnená o. i. dostupnosťou súdu pre spotrebiteľa a tiež záujmom na minimalizácii nákladov takéhoto účastníka spojených s vedením ním prípadného sporu). Nižší než komunitárnym právom zaručovaný štandard ochrany spotrebiteľa v prípade takejto úpravy umocňuje i to, že s prihliadnutím k ďalšiemu vnútroštátnemu procesnému pravidlu trvania príslušnosti a ním založenej príslušnosti súdu miesta rozhodcovského konania aj na ďalšie konanie súdu majúce prebehnúť po zrušení rozhodcovského rozsudku by voľba pre spotrebiteľa bližšieho súdu nebola vylúčená len v prvom konaní (v ktorom by ešte o jeho zaraditeľnosti do skupiny sporov zo spotrebiteľských zmlúv mohla byť vedená polemika), ale aj v následnom konaní (kedy by už naopak o definícii sporu ako tzv. spotrebiteľského sporu byť nemohlo).

Pri riadení sa už uvedenými úvahami preto namieste bol len taký výklad, ktorý v tzv. spotrebiteľských veciach neumožní použitie ustanovenia § 88 ods. 2 poslednej vety O. s. p. pre jeho rozpor s článkom 169 ods. 4 ZFEÚ (skorším čl. 153 Zmluvy o ES) a takto zjedná prieťah pre voľbu spotrebiteľa medzi ďalšími dvoma súdmi prichádzajúcimi do úvahy na základe vnútroštátnej úpravy len podporne, resp. následne (teda medzi všeobecným súdom žalovaného, čiže zmluvného partnera spotrebiteľa a vlastným všeobecným súdom spotrebiteľa).

Pretože v prejednávanej veci žalobkyňa (spotrebiteľka) bývajúca priamo v okresnom meste xxxxxxxx celkom jednoznačne prejavila záujem na prejednaní veci jej požiadavky na zrušenie rozhodcovského rozsudku súdom jej bydliska, teda Okresným súdom xxxxxxxx, práve tento súd bol povinný sa vecou zaoberať a nemal sa jej tak s poukazom na ustanovenie z vyššie uvedených dôvodov neaplikovateľné zbaviť.

Krajský súd v Trnave preto o nesúhlase Okresného súdu Skalica s postúpením mu veci rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto svojho uznesenia (potreba ponechania veci tomu súdu, ktorý ju postúpil, totiž vylučovala formuláciu výroku rozhodnutia nadriadeného súdu tak, ako by vyplývala priamo z ustanovenia § 105 ods. 3 O. s. p. – keďže tu súdom, ktorému by mala byť vec podľa rozhodnutia nadriadeného súdu postúpená, bol práve súd, ktorý ju nesprávne postúpil).

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

P o u č e n i e : Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.

Trnava 31. mája 2011

Mgr. Dušan Čimo
predseda senátu